

For Alle!

Nettverksdag 2025

Samskapende
sosial innovasjon

*- ikke for amatører!
(...eller?)*

Lars U. Kobro

Fafo

Terje Olsen, Ingrid Kvestad og Tormod Bøe

Skape sammenhenger og bygge broer

Evaluering av tolv For alle-prosjekter

Fafo-rapport 2025:01

«Til tross for alle forskjellene, er det likevel interessant å se etter fellestrekk og erfaringer på noen sentrale områder. Et slikt fellestrekk er betydningen av samarbeidet lokalt mellom aktører, både internt mellom frivillige organisa-sjoner og mellom disse og kommunene. **Når dette samarbeidet fungerer godt, ser det også ut til å være disse prosjektene som har størst potensial for å nå ut og fram til mange i målgruppa**». (s. 5)

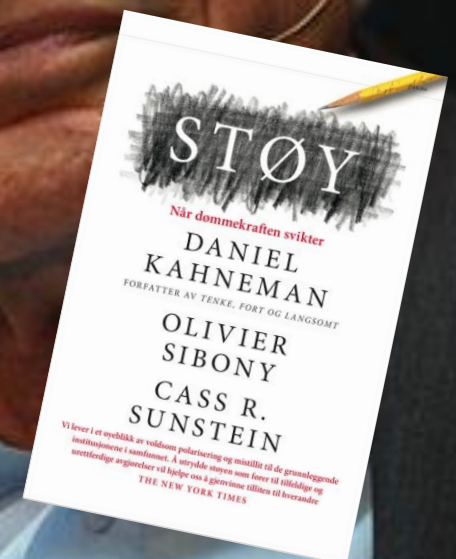
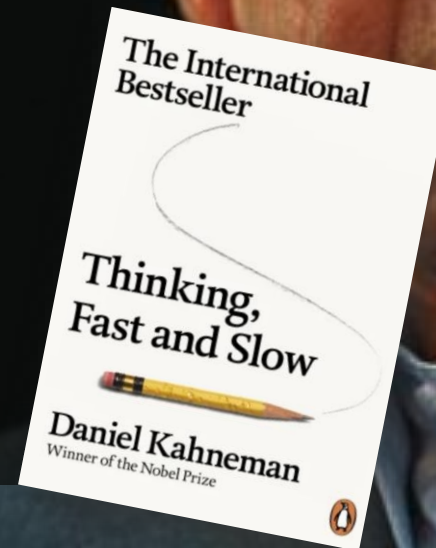

Hjernen vår foretrekker tanker den har tenkt før!

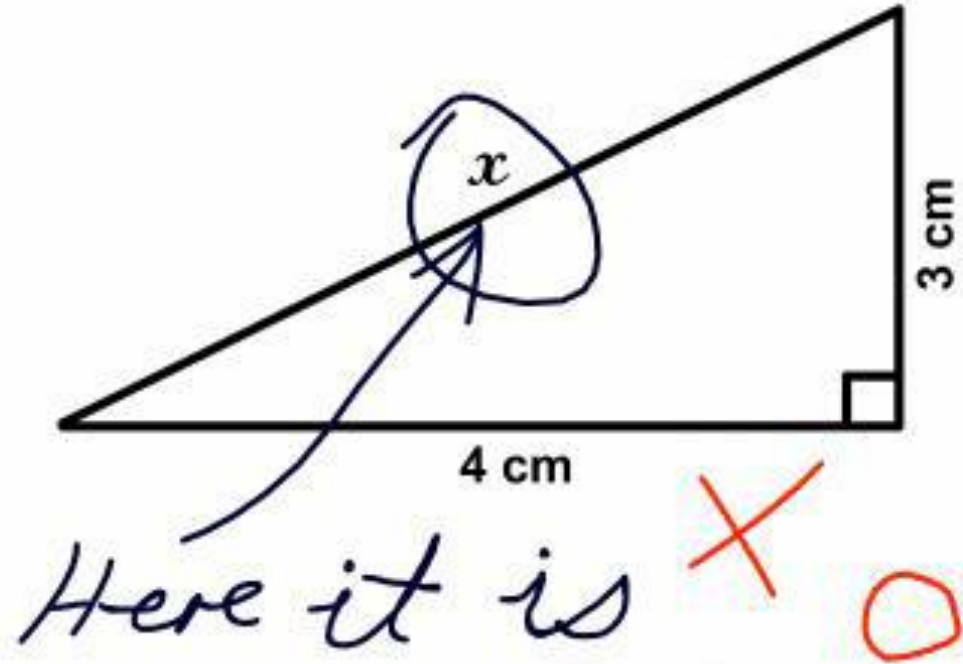
Daniel Kahneman

- Tankemønstre setter seg i handlingsmønstre.
- Handlingsmønstre konserveres i riter, rutiner og regler.
- Organisasjoner er tilstivnede tankemønstre.
- *Vi lærer oss å tenke – og handle, innenfor kulturelle, organisatoriske rammer.*
- *Heldigvis – og dessverre.*

«Slik gjør vi det her!»

3. Find x .

Fantasi er like viktig som kunnskap

Albert Einstein

Aftenposten, 10. feb. 2016

Eldrebølge, lavere oljeinntekter og en offentlig sektor som eser ut kan kvele all vekst i norsk økonomi, mener produktivitetskommissjonens leder Jørn Rattsø. **Han vil ha mer "nyskapende ødeleggelse" i offentlig sektor.**

En velferdsstat uten grenser?

Foto: NRK

The difficulty lies not so much in developing new ideas as escaping from the old ones

John M. Keynes

Vaner er gode å ha
– men av og til må de brytes.

Tid for å utfordre tanker som sitter fast!

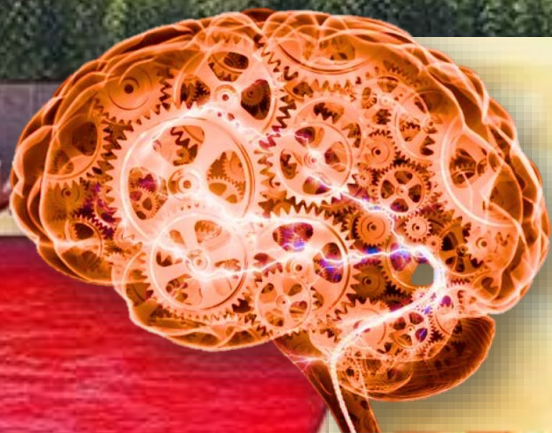
- En rik velferdsstat er blitt 357 pressede velferdskommuner.
- Klima, pandemier, krig, flukt og floker
- Dramatisk demografisk skjevhet - reduserte offentlige inntekter møter stadig dyrere helsetjenester.
- Ensomhet, psykisk uhelse, tiltakende barnefattigdom

Vi møter det 21. århundres ville problemer med tamme løsninger fra det 20. århundre, bygget på et politisk system fra det 19. århundre.

*Skal vi omorganisere igjen?!..... **Nei!***

VILDE PROBLEMER

VÆRKTØJSKASSE TIL
POLITIKERE, PRAKTIKERE OG
POLICY-ENTREPRENØRER

REDAKTER AF
SIGGE WINTHNER NIELSEN

NORD
ACADEMIC

Statsforvalterembete, Arbeidstilsynet, Datatilsynet, Helsetilsynet, Statens jernbanetilsyn, Konkurransetilsynet, Finanstilsynet, Lotteri- og stiftelsestilsynet, Luftfartstilsynet, Mattilsynet, Medietilsynet, Petroleums-tilsynet og Post- og teletilsynet...Velsign dem!... Vi trenger kontroll – til sitt bruk!).

Akutt bærekraft

DET RØDE TILFLUKTSROMMET

- Logikk: Pass deg – ikke dum deg ut!
- Prinsipp: Unngå feil så vil du få anerkjennelse
- Samarbeid: Basert på gjensidig kontroll, en maktbalanse
- Off. rolle: Tilsyn, kontroll, trusler og straff
- Org. modell: Hierarki. Tilsyn, noe delegering, men med kontroll
- Verdi: Påpasselighet (frykt)
- Metode: Trusler og markeringer av makt og sanksjoner.

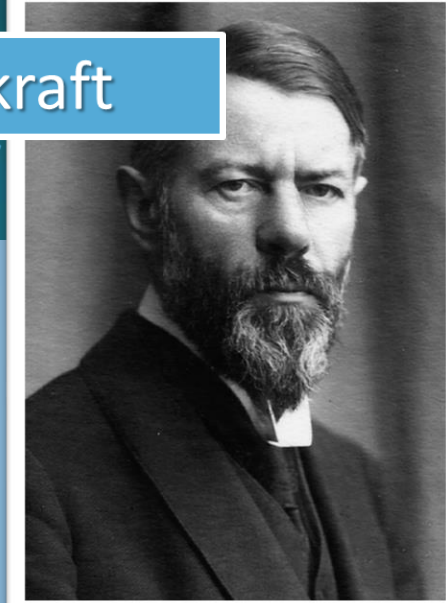
Se hele #årskonferansen på www.arskonferansen.no

Planlagt bærekraft

DET BLÅ MØTEROMMET

Logikk:	Teknisk og økonomisk logikk
Prinsipp:	Forutsigbarhet/planmessighet
Samarbeid:	Posisjonering (størrelse)
Off. rolle:	Rettferdighet og regulering
Org. modell:	Hierarki og funksjonsdeling med konkurranse mellom funksjonene og andre organisasjoner.
Verdi:	Saklighet, forutsigbarhet.
Metode:	Planlegging og regulering.

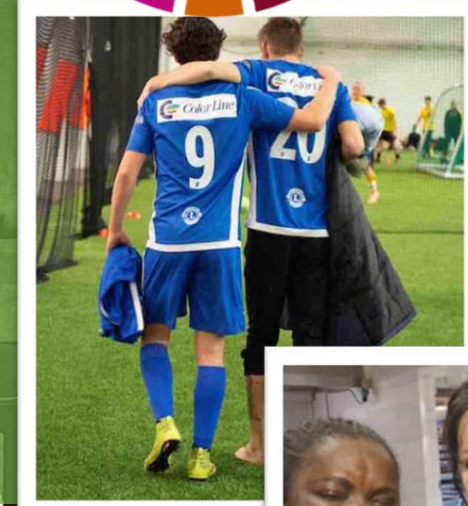

DEN GRØNNE SALONGEN

Logikk: Utforsking og utprøving i partnerskap
Prinsipp: Samskaping – co-creation
Samarbeid: Likeverdighet i ulikhet og tillit
Off. rolle: Tilrettelegging og deltakelse
Org. modell: Partnerskap og nettverk
Verdi: Nysgjerrighet med blick framover
Metode: Situasjonelt – mye selvorganisering

Sosial bærekraft

Et nytt paradigme – En ny støpeform for de tankene som vi skal forme framtidige samarbeidsprosjekter i.

Å møtes i samarbeidsorganisasjoner og -relasjoner som bygger på passelige mengder rød beredskapslogikk når vi må være på vakt mot korrupsjon, kameraderi og kokkelimonke... Bra!

.... I samarbeid som bygger på passelige mengder blå møteromslogikk når vi må ha orden i samarbeidet med et system som skaper trygghet og forutsigbarhet i det som *må være* ordnet og forutsigbart.

.... Preget av relasjoner med rikelige mengder grønn åpen, nysgjerrig, utforskende logikk med tillit og stor glede over ulikhet. Med jakt på ressurser hos hverandre og blikket framover.

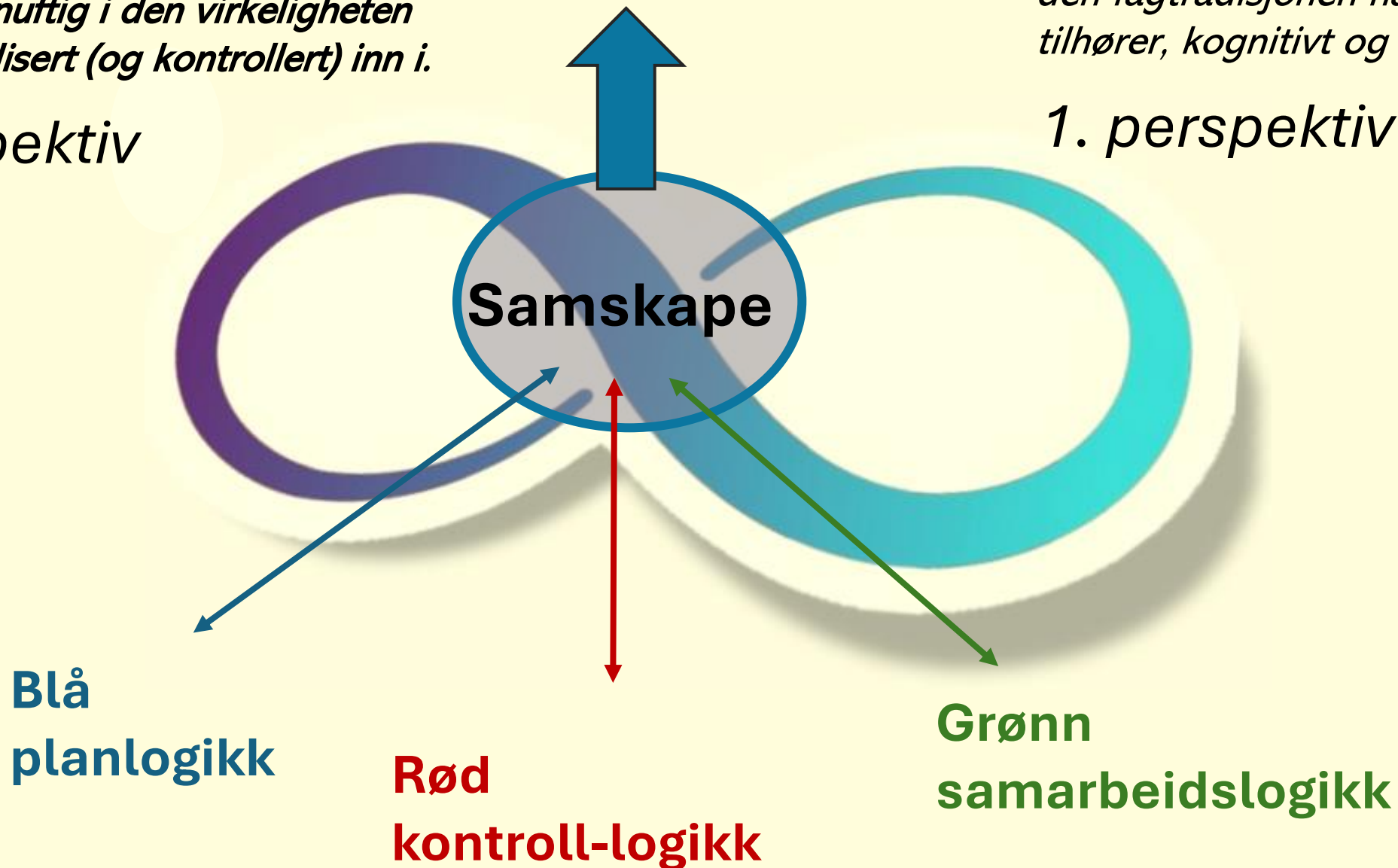
*Mitt eget perspektiv.
Min innlærte og gjennomlevde
fornuft. Fornuftig i den virkeligheten
jeg er sosialisert (og kontrollert) inn i.*

2. perspektiv

For Alle!

*«Den andres» perspektiv. Ideer og
preferanser i den virkeligheten og i
den fagtradisjonen han/hun/de
tilhører, kognitivt og kulturelt.*

1. perspektiv

Ikke for amatører?....

Innovasjon i kommunene:

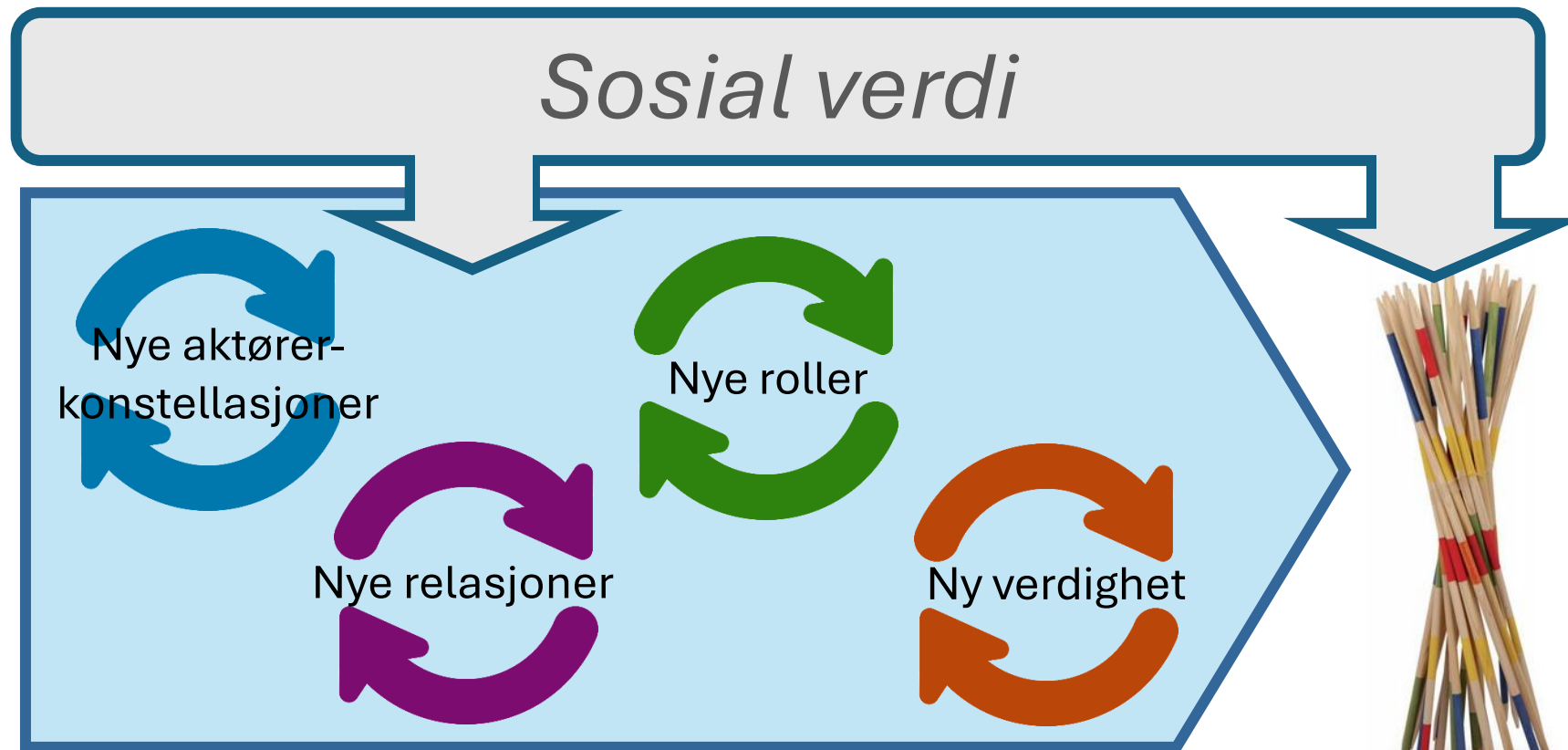
Tre hovedstrategier:

- Politikere, offentlige myndigheter og ledere må **gi og gis handlingsrom** med **insentiver** til å innovere.
- Ledere må utvikle kultur og kompetanse for innovasjon, med **mot til å tenke nytt**. Med vilje og aksept til å lærer av både feil og suksesser.
- Offentlige virksomheter må søke **nye former for samarbeid**. Å utfordre seg selv på nye tankebaner.

Gode samskapende prosesser *kan* skape verdi to ganger - ikke for amatører?

Ville
problemer

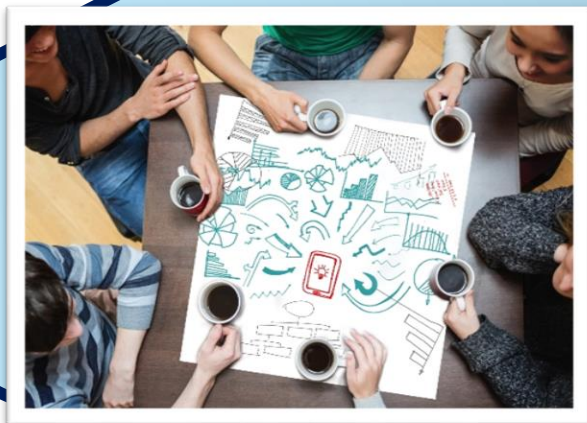
Samskapende prosess

*Nye og nyttige løsninger
sosial bærekraft*

SAMSKAPENDE PROSESS

Fra tynn prematur samskaping til komplett samskaping!

Dele ideer om hva problemet egentlig er – *sammen!*

Utvikle tanker om mulige løsninger, planlegge og teste. – *sammen!*

DUGNAD!

- ok, men det er ikke samskaping!

Produsere/distribuere nye løsninger *sammen!*

Sosial innovasjon – sosial bærekraft

Samskaping og Per Fuggelis
fem om dagen:

- Verdighet
- Handlingsrom
- Tilhørighet i et fellesskap
- Mening
- Trygghet

Per Fugelli

Foto: Aftenposten

Hva har vi lært i dag (om noe..)?!

For Alle!

Nettverksdag 2025

Samskapende
sosial innovasjon

- Best med amatører og
profesjonelle i likeverdige fellesskap

Lars U. Kobro

